

УДК: 336.012.23(045)

Аналіз пристосованості існуючих методів оцінки фінансового стану підприємства до прогнозування на формальному рівні

ОКРЕМІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ІСНУЮЧИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Сілічова Т.В., к.п.н., доцент кафедри вищої математики

та економіко-математичних методів ХНЕУ ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна.

Анотація — Досліджено сутність і необхідність аналізу фінансового стану підприємств в сучасних умовах. Проаналізовано основні прийоми та методи аналізу фінансового стану підприємства, визначено основні переваги та недоліки, а також особливості застосування кожного з них відповідно до специфіки підприємства та показників його фінансової діяльності.

Ключові слова — Аналіз фінансового стану, методичні методи та прийоми до аналізу фінансового стану, оцінка фінансового стану, фінансова стійкість.

Фінансовий стан підприємства є однією із найважливіших його характеристик, основою якої є рух його фінансових потоків. Фінансовий стан визначає конкурентоспроможність підприємства, регулює його відносини між партнерами по фінансовим, економічним та іншим питанням. Він формується у процесі взаємодії підприємства з постачальниками, покупцями, та іншими органами. Позитивні зміни у фінансовому стані підприємства є запорукою його розвитку у майбутньому [4].

Оцінювання фінансового стану підприємства зводиться до певних математичних обчислень, які враховують темпи зміни показників, та значення відповідних фінансових коефіцієнтів. В умовах ринкової економіки головною ціллю фінансового менеджменту є активізація прибутку за допомогою вірним чином обраних стратегій та напрямів розвитку підприємства.

За статистичними даними 80%-85% сучасних менеджерів України здійснюють аналіз фінансового стану підприємства з

метою визначення фінансової стійкості, ліквідності на досить короткочасний період, не замислюючись над перспективами довготривалого розвитку і лише 5% використовують сучасні методи, методики та математичні моделі, що дозволяють здійснювати довготривале прогнозування.

Для подальшого аналізу існуючих методів оцінювання фінансового стану підприємства, визначення переваг та недоліків слід враховувати, що будь яка фінансова діяльність містить у собі всі форми грошових відносин, та реалізується за допомогою різноманітних форм та методів фінансового забезпечення функціонування підприємства, які комплексно враховують не тільки фінансову, а й адміністративну та господарську складову діяльності підприємства у вигляді комплексних оцінок. [1, 2].

Економічна література пропонує численну кількість методів проведення фінансового аналізу: балансові методи, евристичні методи, неформалізовані та формалізовані економіко-математичні методи.

Визначимо першу групу балансових методів, основою яких є порівняння отриманих оцінок та показників роботи підприємства із декотрими нормативними даними. Так, наприклад, для загального оцінювання стану підприємства доцільно використовувати ущільнений баланс. У цьому випадку число статей балансу є скороченим, що підвищує його наочність та дозволяє в цілому швидко порівнювати фінансову діяльність підприємства із іншими. Іншим видом аналізу є горизонтальний аналіз, що також має назву трендовий зріз. Основою його є математичне визначення тренду фінансового розвитку

підприємства, тобто основної динаміки без урахування випадкових особливостей та індивідуальних ситуацій.

Коефіцієнтний аналіз використовують у випадку якщо є необхідність порівняння абсолютних показників фінансової діяльності і підприємства із декотрими базовими даними. Всі вище означені методи доцільно використовувати для створення «швидкої» картини роботи підприємства, однак вони поодиноці не можуть використовуватись в прогностичному напрямі, бо не дають в цілому консолідовану оцінку фінансовому стану будь. [3].

Іншим напрямом є застосування евристичних методів, що дозволяє підвищити ефективність процесу аналізу, надати більш комплексну оцінку процесам та явищам. До них відносять: метод колективної експертної оцінки, метод аналогії, метод якісно-кількісної оцінки параметрів економіко-математичних моделей. [4,5].

Саме останній метод, основою якого є синтез евристичних оцінок та математичних обчислень дає можливість провести комплексний фінансовий аналіз, отримати прогностичні рішення, які є необхідними для визначення подальшої траєкторії фінансового розвитку підприємства. Так, найкращі результати можуть бути досягнутими за допомогою використання синтезу балансових і евристичних математичних методів, що дозволяє суттєво підвищити адекватність консолідованої оцінки фінансового стану підприємства, яка необхідна для прогнозування, за умовами узгодженості результатів застосування евристичних і формальних математичних методів на заданому рівні.

Математичні методи, що використовуються у сучасному фінансовому аналізі мають за основу методи економіко-математичного моделювання. Це можуть бути методи порівняльного багатовимірного аналізу; методи стохастичного, регресійного аналізу; методи матричного аналізу, заснованого на лінійній та векторно-матричній алгебрі; методи імітаційного моделювання, та інші.

При побудові такої економіко-математичної моделі, яка має за мету опис та аналіз фінансового стану підприємства важливим питанням є також можливість, «комфортність» її пристосування до реалій реальної економіки. Це стосується не тільки теоретичних методів дослідження, а й можливостей застосування та використання відповідних коефіцієнтів та показників.

Методи повинні використовувати та застосовувати ті показники, які є чіткими, очевидними, із яких можливо вичерпати достатню інформацію про поточну ситуацію на підприємстві.

Найсучаснішою моделлю щодо аналізу фінансового стану підприємства є використання сукупності евристичних та балансових моделей на основі методів математичного моделювання, що отримало назву синтетичної моделі. Використання такої моделі є достатньо складним процесом, однак воно дозволяє розширити границі придатності комплексних оцінок і збільшити їх адекватність за умовою узгодженості результатів на заданому рівні при можливому зменшенні точності таких оцінок.

Список використаної літератури

1. Сараев А.Д., Щербина О.А. Системный анализ и современные информационные технологии //Труды Крымской Академии наук. - Симферополь: СОНАТ, 2006. - С. 47-59, http://matmodelling.pbnet.ru/Statya_Saraev_Shcherbina.pdf.
2. Eom H., Lee S. Decision Support Systems Application Research A. Bibliography (1971-1988)// European Journal of Operational Research, 1990.-№ 46-pp.33-342.
3. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия: научное издание / Ю. Б. Иванов, А. Н. Тищенко, Н. А. Дробитько и др. – Х.: Изд. ХНЭУ, 2004. – 256 с.
4. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства- Київ: Знання, 2004.-654 с.
5. Измайлова К.В. Сучасні технології фінансового аналізу.- К.: МАУП,2003.-148 с.

Автори

**Сілічова Тетяна Василівна, доцент,
ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ХНЕУ ім. С.
Кузнеця.**

Тези доповіді надійшли 13 лютого 2017 року.

Опубліковано в авторській редакції.

